

RS AU § 132 Mål och Budget 2025 - 2027

Ärendenummer: RS 2024/7

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- En grundbudget som ger planeringsförutsättningar för Region Gotlands verksamheter för 2025 fastställs. Slutligt budgetbeslut fattas av regionfullmäktige i november 2024.
- Investeringsbudget 2025-2026 med investeringsplan 2027-2029 fastställs.

Arbetsutskottets beslut

- Övriga delar i ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen redovisar det ekonomiska läget och förutsättningarna för mål- och budget 2025-2027, med fokus på budgeten 2025. Som ett led i beredningen har budgetdialoger genomförts med företrädare för samtliga nämnder. För att styra och prioritera fastställs årligen både koncerngemensamma mål och mål som är specifika för respektive nämnd och bolag. Nämnder och bolag ansvarar inför regionfullmäktige att verkställa målen.

Region Gotland befinner sig, liksom alla andra regioner och de flesta kommuner i ett exceptionellt ekonomiskt läge. Den höga inflationen har, förutom höga priser på varor och tjänster, medfört kraftigt höjda pensionskostnader. Även när inflationen sjunker kommer den högre prisnivån och ränteutgifterna att bestå, vilket medför en ihållande urholkning av köpkraften för alla sektorer i ekonomin. Köpkraften kommer att vara varaktigt dämpad under hela planperioden.

Den historiskt höga inflationen har lett till att prisbasbeloppet ökat mycket både 2023 (8,7 procent) och 2024 (9,1 procent). Effekten av detta är att pensionskostnaderna stigit kraftigt. 2024 är prognosen att pensionskostnaderna blir 829 mnkr. Det är en fördubbling jämfört med pensionskostnaderna 2022. I den senaste prognosen från regionens pensionsadministratör Skandia (mars 2024) så antas prisbasbeloppet 2025 öka med 3,3 procent för att sedan ligga på en nivå kring inflationsmålet på 2 procent. Det innebär att pensionskostnaderna återgår till en mer normal nivå från 2026.

För den ekonomiska planeringen ger nivån på skatteintäkter och generella bidrag i huvudsak ramen för hur mycket kostnaderna kan öka. En viktig faktor för utvecklingen av skatteintäkter och generella bidrag är befolkningsutvecklingen. Dels ökar skatteunderlaget, dels bidrar de olika åldersgrupperna på olika sätt inom utjämningsystemen. För Gotland och även övriga Sverige har befolkningsökningen helt stannat av. Enligt den senaste

prognosen från februari 2024 kommer folkmängden på Gotland att minska med 144 invånare till 2033. Även om befolkningen antalsmässigt kommer att vara oförändrad de kommande tio åren så kommer utmaningarna inte att vara de samma då som nu eftersom andelen äldre ökar från 27 % till 30 % och andelen unga och personer i arbetsför ålder minskar. Det betyder att det finns ett demografiskt förändringstryck.

Samtidigt som kostnaderna ökar och skatteunderlaget utvecklas svagare är behovet av investeringar stort i verksamheterna och även hos Gotlandshem. Underskottet i nämndernas verksamheter 2024 är stort, framförallt inom hälso- och sjukvården. Region Gotland har över tid omfördelat resurser från övriga delar av verksamheten till hälso- och sjukvården. Det har lett till en allvarlig kris som nu påverkar förutsättningarna för hela den offentligt finansierade servicen på ön. Region Gotland är en alldeles för liten region för att ensam bära kostnaderna för sin hälso- och sjukvård. För att Region Gotland ska få en budget i balans framgent krävs besparingar på minst 300 miljoner kronor alternativt att staten skjuter till ytterligare statsbidrag som kompensation för bland annat ö-läget.

Sammanfattning av driftbudget

	Åskande	Förslag
Personalkostnadskompensation	140,0 mnkr	140,0 mnkr
Gemensamma satsningar HR	4,5 mnkr	0
Totalt behov resursfördelningsmodeller efter ny befolkningsprognos	83,2 mnkr	83,2 mnkr
Interna priser och externa avtal	111,7 mnkr	99,6 mnkr
Ramtillskott	227,3 mnkr	21,7 mnkr
Summa ramutökning, 5,2%	566,7 mnkr	344,5 mnkr
Budgerat resultat 2025		30 mnkr

Investeringsbudget, mnkr

Regionstyrelsen/regionstyrelseförvaltningen	Budget 2025	Budget 2026
Investeringspott	6,0	6,0
Lokalinvesteringar, kök	10,0	10,0
IT- investeringar pott	22,0	22,0
IT-investeringar ökad redundans	15,0	10,0
Officelicenser	4,0	
Ridanläggning Rävhamnen		10,0

Strategiska investeringar

Badhus	81,5	126,0
--------	------	-------

Regionstyrelsen/räddningstjänsten

Investeringspott	6,75	8,0
------------------	------	-----

Miljö- och byggnämnden

Investeringspott	0,5	0,5
------------------	-----	-----

Tekniska nämnden

Skattefinansierad verksamhet

Investeringspott	10,0	10,0
Kollektivtrafik	4,5	8,7
Landsbygdsutveckling	0	2,0
Mark-och stadsmiljö, gator och vägar	30,0	30,0
Gångtrafiklösning kryssningskaj	30,0	0
Belysning Visby innerstad	7,0	8,0

Obligatorisk ventilationskontroll	15,0	15,0
Investeringar fastighetsägaransvar	75,0	75,0
Solceller på fastigheter	5,0	5,0
Utbyte av lysrör och armaturer till LED	10,0	10,0
Reservkraft och ställverk Korpen	0	31,0
Hamnverksamhet	6,8	13,0
Summa skattefinansierad verksamhet	193,3	207,7

Investeringar i avgiftsfinansierad verksamhet

VA-verksamhet	150,0	150,0
Visby vattenförsörjning	50,0	50,0
Avfallsverksamhet	6,5	85,0
Hamnverksamhet, linjehamn	8,8	5,0
Summa avgiftsfinansierad verksamhet	215,3	290,0

Barn- och utbildningsnämnden

Investeringspott	15,0	15,0
Lokalinvesteringar förskola	26,5	3,0
Inventarier Humlegårdens förskola	0	2,5
Lokalinvesteringar grundskola	4,0	17,5
Idrottshall Visby	0	50,0

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Investeringspott	6,0	6,0
Folkhögskolan Hemse kök	0	6,0

Socialnämnden

Investeringspott	8,0	8,0
Äldreboende Klintehamn	65,0	0
Äldreboende Visby	0	10,0

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Investeringspott	40,0	40,0
Lokalinvesteringar	17,0	17,0
PCI utrustning	0	10,0
Datortomograf	14,0	0
Kemiinstrument	0	4,0
Endoskopiutrustning	5,0	5,0

Total investeringsbudget	754,9	884,2
<i>varav skattefinansierad verksamhet</i>	<i>458,1</i>	<i>468,2</i>
<i>varav avgiftsfinansierad verksamhet</i>	<i>215,3</i>	<i>290,0</i>
<i>varav strategiska investeringar</i>	<i>81,8</i>	<i>126,0</i>

Regionfullmäktiges mål

För att styra och prioritera fastställer regionfullmäktige årligen mål för nämnder och bolag. Nämnder och bolag ansvarar inför regionfullmäktige att verkställa regionfullmäktiges mål. Målen tydliggör politiska prioriteringar. Regionfullmäktiges mål tas fram genom att nämnderna föreslår verksamhetsnära mål som är få till antalet och som utgår från nämndens uppdrag.

Förslag Mål	Berörd nämnd/bolag
Andelen medarbetare inom Region Gotland som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ska årligen förbättras.	Samtliga nämnder
Region Gotland har en myndighetsutövning, i förhållande till företag, där nöjdhetsindex ökar årligen per myndighetsområde och är högre än riksnittet år 2027.	RS, TN, MBN
Region Gotlands koldioxidutsläpp ska minska årligen. Under perioden 2024- 2027 ska den genomsnittliga minskningen uppgå till 15 procent per år.	Samtliga nämnder och Gotlandshem
Öka antalet invånare i ålder 20-64 med minst 1 000 till mandatperiodens slut.	Samtliga nämnder och Gotlandshem
Öka andelen barn och unga (0-18 år) som upplever kultur årligen och med totalt 10 procent under perioden 2024-2027.	RS, BUN, GVN
Andelen barn och unga, personer med funktionsnedsättning samt personer 65 år och äldre som rör sig minst 1 timme/dag ska öka årligen och med totalt 10 procent under perioden 2024-2027.	RS
Öka andelen mat som äts upp i skolrestaurangerna genom att minska svinnet årligen och med totalt 25 procent under perioden 2024-2027.	RS
Under perioden 2024-2027 ska andelen ekologiska livsmedelsinköp öka. Målet är att andelen år 2027 ska vara 40 procent. Målet för 2025 är att ligga kvar på samma nivå som 2024.	RS
Andelen nya beslut om regionala utvecklingsmedel (anslag 1:1) som är hållbarhetssäkrade ska öka årligen och uppgå till 100 procent år 2025.	RS
Samtliga individer i akut behov av hjälp ska nås av räddningstjänsten inom 30 minuter.	RS
Andelen individer i akut behov av hjälp som nås av räddningstjänsten inom 15 minuter ska årligen uppgå till 60 procent.	RS
Räddningstjänstens tillsynstillfällen av publika lokaler och övriga verksamheter uppgår till 200/år, under perioden 2024-2027.	RS
Andelen utbildade undersköterskor/stödassistenter i äldreomsorgen och omsorgen om funktionshindrade ska öka årligen och vara minst 75 procent år 2027.	SON
Sjukfrånvaron inom äldreomsorgen ska minska årligen och totalt med 40 procent under perioden 2024 – 2027.	SON

Andelen nöjda brukare i gruppbostad LSS ska öka årligen under perioden 2024-2027. Målet är att andelen nöjda år 2027 ska vara 80 procent.	SON
Andelen som upplever ett bra och respektfullt bemötande i mottagande av socialnämndens tjänster och insatser ska öka årligen och uppgå till 100 procent år 2027	SON
Andelen egen personal ska öka årligen och uppgå till minst 95 procent 2027.	HSN
Den genomsnittliga beläggningen i slutenvården ska minska årligen och inte överstiga 85 procent år 2027, genom ett kvalitativt och effektivt omhändertagande på alla vårdnivåer.	HSN
Förtroendet för vårdcentralerna på Gotland ska öka och vara högst i landet år 2025.	HSN
Patientens upplevelse av kontinuitet och koordinering i primärvården ska öka årligen och vara minst i nivå med riket år 2027.	HSN
Andelen elever i årskurs 9 som uppnår behörighet till gymnasieskolan ska öka med 0,5 procentenheter per år under perioden 2024-2027.	BUN
Andelen behörig pedagogisk personal inom nämndens verksamheter ska öka årligen under perioden 2024-2027	BUN
Likvärdigheten inom grundskolan ska öka årligen under perioden 2024-2027.	BUN
Andelen elever som skattar gott psykiskt välbefinnande ska öka årligen med 0,5 procentenheter under perioden 2024-2027.	BUN
Andelen elever inom den kommunala gymnasieskolan med examen inom 4 år ska öka årligen och med minst 5 procentenheter till 2027.	GVN
Andelen elever inom den kommunala gymnasieskolan som i elevenkäten svarar ”mycket bra” eller ”bra” på frågan ”Hur mår du rent allmänt”, ska öka årligen och med minst 4 procentenheter till 2027.	GVN
Andelen invånare 16–29 år som varken arbetar eller studerar ska minska årligen och med minst 1 procentenhet till 2027.	GVN
Andelen invånare 25–64 år med gymnasial utbildning ska öka årligen och med minst 2 procentenheter till 2027	GVN
Andelen utrikesfödda 20-64 år med egen försörjning ska öka årligen och med minst 2 procentenheter till 2027.	GVN
Minska mängden tidningar och förpackningar i hushållens restavfall årligen och med totalt 25 kilo per hushåll under perioden 2024-2027.	TN

Minska vattenförbrukningen per person årligen och med totalt 20 procent per person under perioden 2024-2027.	TN
Öka kollektivtrafikens marknadsandel årligen för att nå 10 procent år 2027.	TN
Möjliggöra för minst 500 bostäder per år på hela Gotland under perioden 2024-2027.	MBN
Patientnämnden ska medverka i minst 5 samverkansmöten med berörda vårdgivare årligen under perioden 2024-2027.	PAN
En nyproduktion av minst 300 bostäder ska ha påbörjats under perioden 1 januari 2024 till 31 december 2027, varav minst två projekt ska genomföras utanför Visby. Påbörjad nyproduktion räknas från det att ansökan om bygglov är inlämnad till Region Gotland.	Gotlandshem
Vid utgången av år 2027 ska bolaget påvisa positivt utvecklingsnetto.	Gotlandshem
Vid utgången av år 2027 ska bolaget påvisa följsam prognos och plan för att nå en avkastning på totalt kapital om 4 procent och soliditet om 25 procent i enlighet med tioårsplanen skulder.	Gotlandshem

Bedömning

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ej aktuellt

2. Ekonomiskt perspektiv

Flertalet av de föreslagna målen för 2025 är kostnadsdrivande då aktiviteter för att nå måluppfyllelse kräver ökade resurser.

3. Barnperspektiv

Flera av målen främjar barn

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Några mål främjar landsbygdens utveckling

6. Klimat och miljöperspektiv

Flera av målen främjar klimat och miljö framåt

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör och Mikael Wollbo, redovisningschef, regionstyrelseförvaltningen.

Arbetsutskottet föreslår att en grundbudget som ger planeringsförutsättningar för Region Gotlands verksamheter för 2025 fastställs, och att slutligt budgetbeslut fattas av regionfullmäktige i november 2024.

Arbetsutskottet förslår att investeringsbudget 2025-2026 med investeringsplan 2027-2029 fastställs och att övriga delar i ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att de bifalls.

Beslutsunderlag

Samtliga nämnders Mål och Budget 2025-2027

Beredningsunderlag 2025

Planeringsförutsättningar Budget 2025

Budgetäskande 2025 Region Gotlands revisionskollegium

Tjänsteskrivelse Mål och Budget 2025-2027 daterad 2024-04-22